

روزنه آبی

درباره نمایش «کشتار خاموش»

نوشته و کار نصرالله قادری

درام در حاشیه

علیرضا نراقی

■ رویارویی آغازین با کشتار خاموش، رویارویی با یک موقعیت دراماتیک یا چند شخصیت نیست، بلکه مواجهه‌ای با زبان و صحنه‌ای سرشار از نشانه‌های غیرکارکردی است. کف صحنه همچون تخته‌نرد طراحی شده است و روی میزی که در مرکز قرار دارد یک جفت تاس است. آدم‌ها فرو رفته در چادری قرمزمنند که بدون وقفه و به طور مسلسل‌وار حرف می‌زنند. این نشانه‌ها نشانه‌هایی کارکردی برای استفاده شخصیت‌ها یا پیشبرد کشش صحنه نیستند، بلکه بیرون از درام به قصد معناسازی تمهید شده‌اند. صحنه دوم صحنه آشکار شدن نسبی داستان است که باز هم در لایه‌ای از پרגویی آدم‌های نمایش پیچیده شده است و در زبانی که مدام پا از محدوده درام بیرون می‌گذارد بسط می‌یابند. این چرخه معیوب تقلیل یافتن داستان و بسط حواشی بیرون از محدوده‌های درام تا پایان نمایش پلر جاست.

نمایش کشتار خاموش داستان دختری به نام مونیکاست که به‌وسیله تشکیلاتی تروریستی برای ترور پیشوا آماده شده است. مادرش ژانت در پی او پیش شموایل یکی از اعضای اصلی تشکیلات آمده است. همسر ژانت و پدر مونیکا با نام «جرج» که مدتی مضمکر این گروه بوده که از تشکیلات اخراج شده و ناپدید است. این داستان پیچیده که روندی چندلایه دارد دستمایه خوبی برای ساخته شدن یک موقعیت دراماتیک است. اما نویسنده بیشتر از اطمینان به ساحت درام و طرح خوب خود برای بازگو کردن موضوع و زمینه مورد نظرش، به توضیح موقعیت، شخصیت‌ها و موضوع روی می‌آورد. به نحوی که حرف‌ای و لفاظی جایگزین کنش می‌شود. این نقصان در حالی رخ داده که خود داستان و موقعیت برای رسیدن به مضمون مورد نظر قادری قدرت لازم را دارد. صحنه‌های نمایش قادری بیشتر از آنکه متمرکز در طرح درام باشند و از اصل ایجاز تبعیت کنند، شاع و برگی بی‌بهره دارند و طولانی‌اند. به همین سبب است که کشتار خاموش به‌ورطه شعارهای غیرقابل توجیه می‌افتد و جهت توضیح موقعیت آدم‌ها، مخاطب را بی‌دلیل شیرفهم می‌کند. از سوی دیگر آسیب جدی رویکرد مولف به اثرش عواجل در شخصیت‌پردازی است. برای مثال بی‌ارامی و تصمیم از روی نفرت و انتقام توسط مونیکا کاملاً آشکار است، اما با زیاده‌گویی و توضیح مدام این مساله، درام مدام درجا می‌زند؛ شخصیت اغراق شده تصویر می‌شود و از حیات عادی در محدوده نمایش بیرون می‌آید. نمونه دیگر

چنین لطمه‌ای به پختگی شخصیت زمانی است که با وجود همه ریاکاری‌ها و تناقض‌های شموایل همچنان قادری واجب می‌داند که شخصیت را وادار کند که رو به ما اعتقاد قلبی‌اش را به‌خدا برز. سوال ببرد. این نشان می‌دهد که نویسنده اقتدر درگیر انتقال منظور و عقیده خود است که حتی داستان مناسبی را هم که برای ابراز آن پیدا کرده است فدا می‌کند.

زبان در کار قادری به سبب همین فدا کردن داستان، پر از جملات متفکرانه‌ای است که از دهان همه شخصیت‌ها بیرون می‌آید و آنها را در خیلی از مواقع به سخنران تبدیل می‌کند؛ سخنرانانی که در پشت نقاب خود، نصرالله قادری، دغدغه‌هایش و مسایل او را نشان می‌دهند، نه مسایل و درگیری‌های خود را که در بستر درامی از قادری روایت فدا می‌کند.

نمایش تمیوی مناسب و فزاینده‌ای دارد، که هیچ‌گاه مخاطب را ملول نمی‌کند، اما بر یک نقطه مدام متوقف می‌ماند، چرا که همان‌طور که گفته شد شخصیت مدام مجبور است که خود را از طریق توضیح و توصیف تکرار کند. این تناقض صحنه را به لحاظ بیرونی متحرک و متمیز کرده است- خصوصاً باطراحی حرکت غیراستثای کارگردان- اما به لحاظ درونی و پیشبرد داستان کند و ایستا.

بازی‌ها اغلب در ورطه اغراق فرو رفته‌اند، چرا که شخصیت‌ها چیزی بیشتر از آنچه هستند و ما می‌فهمیم می‌خواهند بنمایند و بفهماند. همین مساله اغراق را در درون بدنه کار برده است. آنها اعمالی در بازی خود انجام می‌دهند که اعمال آنها هیچ‌هائست، بلکه مصنوعات اجرایی غیر لازمی است که تصنع را روی صحنه افزایش می‌دهد و ما را از درک و تمرکز روی اعمال شخصیت‌ها دور می‌کند.

کشتار خاموش یک طرح سیاسی بوده است که استعداد تبدیل شدن به یک درام خوب سیاسی را هم داشته. طرح داستانی با توجه به مسایل امروز خاورمیانه برای مخاطب جالب توجه و قابل فهم است. اما نگاه این نمایش به سیاست نگاهی بسته و خطرناک است؛ نگاهی که کل روندها و کنش‌گران سیاسی را چیدمه‌شده و همچون مهره می‌نگرد و هر کنششی را برای تحول محکوم به فنا و فساد می‌بیند. نتیجه چنین نگاهی چیزی جز پندیرش وضع موجود یا راه‌حل‌های آنازیستیستی و خودتخریب‌گر نیست. به سبب همین نگاه است که حداکثر در ۱۵ دقیقه پایانی نمایش، قایل حدس است که مونیکا خود را خواهد کشت، چرا که این نگاه به سیاست را روند داستانی و تحولاتی که کشتار خاموش دارد نتیجه‌ای جز این نخواهد داشت.

محبوبه بیات، بازیگر نمایش «کشتار خاموش»

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

محبوبه بیات، بازیگر نمایش «کشتار خاموش»

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

محبوبه بیات، بازیگر نمایش «کشتار خاموش»

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری

نوشته و کار نصرالله قادری